

LIETUVIŲ KALBA (VALSTYBINĖ)

2012 m. pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo užduotis

Kalbėjimas

(mokytojo ir vertintojo sąsiuvinis)

2012 m. balandžio 26 d.

PAAIŠKINIMAI

- Kalbėjimo užduočių komplektą, skirtą 30 mokinių arba vienai vertinimo grupei, sudaro: 2 sąsiuviniai mokiniams (vienas iš jų skiriamas ruošti, kitas – atsakinėti; šie sąsiuviniai turi būti perkirpti nurodytoje vietoje) ir 2 sąsiuviniai mokytojui ir vertintojui. Su jų turiniu mokytojas bei vertintojas susipažįsta iki pasiekimų patikrinimo pradžios.
- Ruošimosi patalpoje mokinys išsitraukia bilietą (lapą su kalbėjimo užduotimi) ir 20 minučių ruošiasi atsakinėti. Po 10 minučių kviečiamas ruošti kitas mokinys (žr. Lietuvių kalbos (valstybinės) (žodžiu) pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo vykdymo instrukciją), kuris išsitraukia bilietą iš likusiųjų. Baigęs ruošti, mokinys palieka savo bilietą ruošimosi patalpoje. Pasiekimų patikrinimo patalpoje, pasakęs mokytojui bilieto numerį, mokinys gauna to paties numerio bilietą.
- Mokinys apie perskaitytą tekstą turėtų kalbėti maždaug 5 minutes. Mokytojas neturi trukdyti mokiniui atsakinėti ir tik tuo atveju, kai mokinys kalba pernelyg ilgai, gali atsakinėjimą nutraukti. Baigęs pasakoti mokinys dar apie 5 minutes turi atsakinėti į mokytojo klausimus.
- Mokinio kalbėjimas vertinamas vadovaujantis Lietuvių kalbos (valstybinės) pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo kalbėjimo vertinimo lentele. Vertintojas įvertinimą užrašo kalbėjimo vertinimo lape, kurio forma skelbiama duomenų perdavimo sistemoje KELTSAS.

Linkime sėkmės!

1 bilietas

Užduotis. Perskaitykite tekstą ir apžvelkite jį pagal planą (apie 5 min.). Atsakykite į mokytojo klausimus (apie 5 min.).

Planas

1. Pasakykite teksto temą.
2. Papasakokite, kas rašoma tekste.
3. Pasakykite savo nuomonę apie tekste rašomus dalykus ir ją pagrįskite.

APIE SAVANORYSTĘ – IŠ PIRMŲ LŪPŲ

Savanoriai – tai asmenys, kurie atlieka visuomenei naudingą darbą, negaudami už tai atlygio. Dauguma nevyriausybiinių, pelno nesiekiančių organizacijų be šių žmonių negalėtų sėkmingai vykdyti savo veiklos. Tačiau „Eurobarometro“ duomenimis, tokioje veikloje dalyvauja tik 11% Lietuvos gyventojų.

Nuolatinis laiko trūkumas, informacijos stygius, pasitaikantis nepalankus visuomenės požiūris ir įvairios kitos priežastys lemia vis dar pasyvią piliečių poziciją savanoriavimo atžvilgiu. Vis dėlto atsiranda žmonių, kurie ryžtasi įsitraukti į šią veiklą, paaukoti asmeninius poreikius dėl kito gerovės. Todėl kas gi, jei ne patys savanoriai, gali geriausiai papasakoti apie šią „virtuvę“?

Akvilė Bakšytė, „Palaimintojo Jurgio Matulaičio parapijos Socialiniame centre“ dirbanti socialinė darbuotoja, teigė, kad savanoriai, ypač vaikų projektuose, yra be galo svarbūs. Be jų nebūtų produktyvaus darbo bei teigiamų rezultatų. Šiuo metu Socialiniame centre įgyvendinami trys projektai, kuriuose dirba vietiniai ir „Europos Sąjungos“ tarnybos savanoriai. Jaunuolių amžius – nuo 14 iki 22 metų. Anot Akvilės Bakšytės, į savanorišką veiklą aktyviau įsitraukia merginos, o priešasčių, kodėl ryžtamasi savanoriuoti, yra daug: pataria draugai, artimieji, kyla noras realizuoti save, užsiimti kuo nors naudinga ar išbandyti jėgas neįprastose situacijose.

Mykolo Romerio universiteto Socialinio darbo specialybės studentė devyniolikmetė Daina, dirbanti vienoje neįgaliųjų bendruomenėje, sakė, kad apie savanorystę sužinojo tik pradėjusi studijuoti. Ji įsijungė į programą „Jaunimo socialiniai metai“, pasiūliusią daugybę organizacijų, mielai priimančių savanorius. Mergina savo sprendimo nesigaili, nes tokia veikla – didžiulė patirtis. „Smagu, jog toje bendruomenėje galiu bent trumpam pabėgti nuo savų rūpesčių. Mokausi bendrauti, suprasti ir keisti požiūrį, be to, esu naudinga. Savanorystė – tai kaip mainai: kažką atiduodi, o gauni dvigubai“, – teigė Daina. Paklausta apie aplinkinių požiūrį, ji atsakė, kad kartais į savanorišką veiklą žiūrima kaip į žaidimą arba bevertį laiko leidimą. Žmonėms trūksta žinių arba jie tiesiog nesupranta, kokia viso to prasmė.

Pirmakursė Eglė jau pusę metų savanoriauja Vilniaus Arkivyskupijos CARITAS „Motinos ir vaiko globos namuose“ ir tikino nesigailinti, nors teko susidurti su įvairiais sunkumais, kurie tik užgrūdino. „Savanoriška veikla praplėtė akiratį ir padėjo suprasti, kad gyvenime visiems ir visada reikia nors menkutės pagalbos“, – atviravo pašnekovė.

Kartais savanorystės patirtis gali nulemti profesijos pasirinkimą. Dar mokykliniais metais artimai su šia veikla susipažinusi „Šventojo Kryžiaus namuose“ vaikų programoje dalyvaujanti bei psichologinės pagalbos tarnyboje savanore dirbanti Sigita sakė, kad toks darbas tam tikra prasme padarė įtaką pasirenkant Socialinio darbo studijas. „Padėdami kitiems, mes padedame ir sau“, – neabejojo mergina.

Iš spaudos

Klausimai mokiniui

1. Paaiškinkite mintį: „Savanorystė – kaip mainai: kažką atiduodi, o gauni dvigubai.“
2. Papasakokite, ką manote apie veiklą, už kurią nemokamas atlyginimas. Kodėl?
3. Patvirtinkite arba paneikite teiginį: „Savanoriškas darbas – neįkainojama patirtis.“ Savo nuomonę pagrįskite.

2 bilietas

Užduotis. Perskaitykite tekstą ir apžvelkite jį pagal planą (apie 5 min.). Atsakykite į mokytojo klausimus (apie 5 min.).

Planas

1. Pasakykite teksto temą.
2. Papasakokite, kas rašoma tekste.
3. Pasakykite savo nuomonę apie tekste rašomus dalykus ir ją pagrįskite.

PO LIETUVĄ PASKLIDO MOKSLO FESTIVALIS „ERDVĖLAIVIS ŽEMĖ“

Rugsėjo 8 dieną prasidėjo aštuntasis Mokslo festivalis „Erdvėlavis Žemė“, kurio metu vyko daugiau kaip 160 nemokamų renginių didžiausiose Lietuvos miestuose: Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose ir Panevėžyje.

Festivalis prasidėjo tradiciniu kino seansu ir diskusija su mokslininkais. Šįkart buvo kalbama apie smegenų tyrimų tendencijas. Emocijas kompiuteriu modeliuojantis profesorius Šarūnas Raudys ir biologas VU profesorius Osvaldas Rukšėnas pamėgino numatyti, kada sugebėsime į kompiuterį perkelti savo smegenų turinį, savąjį „aš“ ir tapsime nemirtingi, kaip fantastiniame trileryje „Išeities kodas“, kurį buvo galima pamatyti po diskusijos.

Vilniaus universiteto Gamtos fakulteto darbuotojai parengė ir pristatė programą apie meteorologinių reiškinių formavimąsi, žemėlapių sudarymą, ozono skyles ir aliuminio kenksmingumą, o nervų sistemos veikimą tyrinėjantys mokslininkai atskleidė, ar augalams būdingas altruizmas, ar jie jaučia skausmą ir turi atmintį.

Jaukioje VU Centrinų rūmų Teatro salėje vyko paskaitos apie tai, kaip kompiuteryje modeliuojamas chaotiškai kintantis pasaulis. Etnokosmologas profesorius Libertas Klimka pasidalijo išvalgomis apie astronomiją, „Microsoft“ specialistas Tautvydas Dagys papasakojo, kaip valdysime kompiuterius ateityje, o Visagino atominės elektrinės atstovas Rimantas Vaitkus nušvietė atominės energetikos perspektyvas mūsų šalyje.

Rugsėjo 10 diena buvo skirta Kauno technologijos universitetui, kurio mokslininkai parengė net kelias dešimtis įdomių demonstracijų ir eksperimentų iš chemijos ir maisto pramonės, statybos ir architektūros, inžinerijos ir fizikos, elektronikos ir dizaino sričių. Visi norintys galėjo išmatuoti savo energetinę būseną – aurą, susikurti savo stilių naudodami virtualius dizainerio įrankius, sukonstruoti mini povandeninį laivą, įsitikinti, kad vandens laše telpa visas zoologijos sodas.

Mokslas – šalies ekonomikos ir visuomenės pažangos pagrindas, todėl festivalio rengėjai kartu su Ūkio ministerija ir konsultacinės kompanijos „Chmieliauskas ir Ramonas“ specialistais vyresniųjų klasių moksleiviams ir studentams Vilniuje ir Kaune surengė seminarus, kuriuose buvo skatinamas inovatyvumas ir verslumas, suteikta daugiau žinių apie projektų valdymą ir verslo pradmenis XXI amžiuje.

Klaipėda festivalio „Erdvėlavis Žemė“ dalyviams pasiūlė itin turiningą ir interaktyvią programą: puikią galimybę išbandyti jėgas prie laivo šturvalo Lietuvos aukštosios jūreivystės mokyklos laivą imituojančiame įrenginyje, Jūrų muziejuje pabendrauti su narais, jūrų liūtais bei jų treneriais ir sužinoti, kodėl jūriniai gyvūnai geria vandenį ir kodėl vandens čiuožikas nenuskęsta.

Įvairių renginių buvo gausu ir kituose Lietuvos miestuose. Šiauliuose duris smalsuoliams svetingai atvėrė Šiaulių universitetas, suteikdamas galimybę lankytojams pabūti bibliotekininkais, astronomais, patiems pasigaminti alternatyvios energijos, sumodeliuoti aplinką kompiuteriu, įminti dirvožemio paslaptis.

Nacionaliniame Mokslo festivalyje „Erdvėlavis Žemė“, kaip įprasta, buvo pristatytos naujausios pasaulio technologijų ir mokslo tendencijos bei Lietuvos mokslininkų išradimai ir inovacijos, pritaikomos įvairiose žmogaus gyvenimo srityse.

Iš spaudos

Klausimai mokiniui

1. Paaškindite mintį: „Lietuvos mokslininkų išradimai ir naujovės pritaikomos įvairiose žmogaus gyvenimo srityse.“
2. Papasakokite, kokios naujosios technologijos padėtų jums geriau mokytis. Kodėl taip manote?
3. Patvirtinkite arba paneikite teiginį: „Mokslas pritraukia vis daugiau žmonių.“ Savo nuomonę pagrįskite.

3 bilietas

Užduotis. Perskaitykite tekstą ir apžvelkite jį pagal planą (apie 5 min.). Atsakykite į mokytojo klausimus (apie 5 min.).

Planas

1. Pasakykite teksto temą.
2. Papasakokite, kas rašoma tekste.
3. Pasakykite savo nuomonę apie tekste rašomus dalykus ir ją pagrįskite.

„NATŪRALUS LAUKINIS MIŠKAS – TAI MANO STICHIJA“

2011 m. Jungtinės Tautos buvo paskelbusios Miško metais. Ta proga Inesa Oranskytė kalbasi su gamtos fotografu Renatu Jakaičiu.

Esate aplinkosaugininkas, Nemuno kilpų regioninio parko darbuotojas. Ar galėtumėte fotografavimą pavadinti antrąja savo profesija?

Pagal išsilavinimą esu ekologas, tačiau darbas labiau susijęs su aplinkosaugine kontrole. O gamtos fotografija, manyčiau, jau senokai tapo ne pomėgiu, o antrąja ar net trečiaja profesija, nes esu ir ornitologas.

Kas paskatino pasirinkti profesionalaus gamtininko kelią?

Potraukio gamtai neturėjau iš ko paveldėti – nei tėvai, nei seneliai nebuvo gamtininkai. Nebuvo ir jokių nutikimų, kurie būtų pakeitę mano gyvenimo būdą. Tiesiog laukinei gamtai, miškams jaučiu potraukį nuo pat gimimo, natūralus laukinis miškas – tai mano stichija.

Konkurse „Gintarinis žaltys 2010“ pelnėte apdovanojimą už unikaliausią metų kadra – pernai rugpjūtį Alytaus rajone įamžintą vilką. Lietuvoje vilką, gyvenantį laisvėje, yra nufotografavę tik keli žmonės. Kaip Jums tai pavyko?

Beveik visas Lietuvoje laisvėje gyvenančių vilkų fotografijas pavadinčiau atsitiktinumu. Galima labai norėti, mėginti, bet padaryti kokybišką vilko nuotrauką – beveik neįmanoma. Tam, sakyčiau, reikia paskirti visą savo gyvenimą! Kad tose apylinkėse slampinėja vilkas – žinojau, bet jį susitikti, pirmam pastebėti ir prie jo prisėlinti 30 metrų atstumu – net nesvajojau. Vilkas buvo labai įnikęs į savo reikalus, sekė kažkieno pėdsakais ir atsitokėjo tik tada, kai priartėjo prie manęs ir išgirdo fotoaparato užraktą.

Viena iš Jūsų pareigų – gamtos inspektorius. Ar dažnai tenka drausminti gamtos niokotojus?

Su tais piliečiais, kurie negerbia nei savęs, nei gamtinės aplinkos, nuo kurios priklauso visų mūsų likimas, „kariauju“ jau 10 metų. Gana dažnai tenka nagrinėti įvairius aplinkosauginius pažeidimus, auklėti ir bausti pažeidėjus. Tai pati nemaloniausia mano profesijos sritis. Ir liūdniausia tai, kad natūralios aplinkos niokojimo atvejų tik daugėja.

Dirbate Nemuno kilpų regioniniame parke, į kurio teritoriją įeina Punios šilas. Ar dažnai lankotės jame?

Džiaugiuosi, kad likimas atvedė į Nemuno kilpų regioninį parką, kuris iš kitų išsiskiria kraštovaizdžio savitumu. Svarbiausias akcentas – Nemunas, išvingiavęs Didžiausias kilpas, ir jo išgraužtas platus slėnis su upeliukų išraižytais šlaitais.

Punios šilas – mano mėgstamiausias Lietuvos miškas. Jame praleidžiu daugiausia laiko vykdydamas įvairius gamtinius tyrimus, fotografuodamas miško fauną ir florą. Šis šilas – pirmųjų Lietuvos girių bruožus išlaikęs miškas. Dėl savo unikalaus kraštovaizdžio, retų ir saugomų augalijos ir gyvūnijos rūšių įvairovės Punios šilas yra vienas vertingiausių Europos miškų. Gamtos fotografui šiame šile išties yra ką veikti. Jau esu sukaukęs nemažą fotografijų archyvą, kurio dalis keliaus į planuojamą išleisti albumą apie šį mišką.

Pagal Inesą Oranskytę

Klausimai mokiniui

1. Paaiškinkite mintį: „Natūralus laukinis miškas – tai mano stichija.“
2. Papasakokite, kaip jūs prisidedate prie gamtos išsaugojimo. Kodėl?
3. Patvirtinkite arba paneikite teiginį: „Gamta – mūsų namai, todėl turime ją saugoti ir tausoti.“ Savo nuomonę pagrįskite.

4 bilietas

Užduotis. Perskaitykite tekstą ir apžvelkite jį pagal planą (apie 5 min.). Atsakykite į mokytojo klausimus (apie 5 min.).

Planas

1. Pasakykite teksto temą.
2. Papasakokite, kas rašoma tekste.
3. Pasakykite savo nuomonę apie tekste rašomus dalykus ir ją pagrįskite.

KOVA SU PATYČIOMIS – DĖMESYS IR IŠTIESTA DRAUGO RANKA SILPNESNIAM

Kai Utenos Aukštakalnio pagrindinė mokykla pernai įsitraukė į patyčių prevencijos programą „Olweus“, buvo skeptikų, abejojančių, ar čia prigis Norvegijoje parengta metodika. Tačiau per mokslo metus du kartus atlikti tyrimai parodė, kad bendruomenės mikroklimatas ženkliai pagerėjo.

„Nebuvome tokie naivūs ir nemanėme, kad prevencijos programa padės visiškai pašalinti netoleruotinus reiškinius, bet akivaizdūs programos rezultatai mus maloniai nustebino“, – sakė mokyklos direktorius Arvydas Šilinskas.

Aukštakalnio mokyklos socialinė pedagogė ir „Olweus“ instruktorė Jurgita Barešienė, seniai besidominti vaikų patyčiomis, teigė, kad ši programa – ne vienadienis ar vienkartinis mokyklos renginys, kuriam pasibaigus problema pamirštama. Tai ilgalaikė, kompleksinė priemonė kovoti su patyčiomis.

Aštuoniolika mėnesių trunkanti programa subūrė mokytojus, mokinius, tėvus ir netgi su pedagogine veikla nesusijusius darbuotojus, pavyzdžiui, mokyklos virėją ir ūkvedį, bei skatina netoleruoti netinkamo vaikų elgesio, užkirsti kelią patyčioms, agresijai.

„Iš pradžių mokytojams, mokyklos personalui ir tėvams buvo neįprasta atvirai šnekėtis. Kartais jiems patiems nesuprantamos vaikų agresijos, netinkamo elgesio priežastys, – pastebėjo J. Barešienė. – Pusantrų metų mokyklos personalui dukart per mėnesį vyko mokymai, kaip atpažinti šią problemą ir tinkamai reaguoti. Svarbiausia laiku pastebėti vaikų agresijos apraiškas kasdieniame gyvenime – šeimoje ar viešojoje aplinkoje.“

Pasak socialinės pedagogės, mokytojai ėmė dažniau kalbėtis su vaikais apie būtinybę visiems kurti jaukią aplinką. Kas savaitę klasės valandėlėse mokiniai mokėsi gero elgesio taisyklių, aptarinėjo pakantumą kitoniškumui ir tolerancijos svarbą. Pastebėta, kad laikydamiesi „Olweus“ rekomendacijų, mokiniai tapo atidesni ir atviresni vienas kitam, ėmė labiau pasitikėti suaugusiais, kalbėtis su jais apie iškilusias problemas.

Mokyklos direktorius A. Šilinskas teigė, jog tinkamai pritaikyta programa veikia kaip vientisas organizmas. Aukštakalnio pagrindinė mokykla pakoregavo ir savo vidinio gyvenimo tvarką, kad galėtų garantuoti saugesnę aplinką. Išsiaiškinus, kur dažniausiai įvyksta vaikų konfliktai, buvo sustiprintas mokytojų budėjimas. Dabar per pertraukas mokytojų žvilgsnis aprėpia daug platesnę mokyklos teritoriją. Atlikti tyrimai parodė, kad vaikų saugumas mokykloje padidėjo 26 procentais.

Prevencijos programų įgyvendinimą koordinuojančios Švietimo ir mokslo ministerijos Specialiosios pedagogikos ir psichologijos centro vadovė Irma Čizienė akcentavo, kad per trejus „Olweus“ įgyvendinimo metus patyčių mokyklose – programos dalyvėse – sumažėjo beveik trečdaliu.

„Atlikti tyrimai rodo, kad kinta ir pačių mokinių nuostatos – daugiau vaikų sako, kad padėtų tam, iš kurio tyčiojamosi, – sakė I. Čizienė. – Ypač svarbu, kad maždaug 20 procentų sumažėjo ilgalaikių – metus ir ilgiau trunkančių patyčių atvejų, kurių psichologinės pasekmės yra itin rimtos ir nukentėjusiajam, ir pačiam smurtautojui.“

Pagal Jurgitą Brazauskaitę

Klausimai mokiniui

1. Paaiškinkite mintį: „Elkimės taip, kaip norėtumėme, kad būtų elgiamasi su mumis.“
2. Papasakokite, kokie prevenciniai renginiai prieš patyčias vyksta jūsų mokykloje. Kodėl?
3. Patvirtinkite arba paneikite teiginį: „Pakantumas kitoniškumui – tolerancijos pradžia.“ Savo nuomonę pagrįskite.

5 bilietas

Užduotis. Perskaitykite tekstą ir apžvelkite jį pagal planą (apie 5 min.). Atsakykite į mokytojo klausimus (apie 5 min.).

Planas

1. Pasakykite teksto temą.
2. Papasakokite, kas rašoma tekste.
3. Pasakykite savo nuomonę apie tekste rašomus dalykus ir ją pagrįskite.

KREPŠINIS – GYVENIMO BŪDAS, AISTRA IR MEILĖ

Prieš pusantro šimto metų gimė Džeimsas Neismitas. Būtent jis sugalvojo, kad futbolo kamuolį galima mėtyti į poros metrų aukštyje pakabintą kibirą ar krepšį. Vėliau futbolo kamuolį pakeitė oranžinis, tapęs pagrindiniu krepšinio simboliu. Kad po kiekvieno metimo nereikėtų kamuolio išsiimti iš krepšio, jo dugnas buvo pašalintas.

Lietuvoje „krepšinio infekcija“ pradėjo plisti apie 1920 metus. Vaistų nuo jos nerasta iki šiandien. Jų ir neieškoma, nes krepšinis daugumai yra svarbus.

Maskvos srities komandą „Chimki“ treniruojuojantis buvęs garsus krepšinininkas Rimas Kurtinaitis teigė, kad už viską, ką pasiekė gyvenime, yra dėkingas krepšiniui. „Krepšinis – tai hobis, darbas, meilė, kitaip tariant, visas mano gyvenimas, ir aš be jo negaliu. Kartais ir sapnuose žaidžiu krepšinį. Širdyje aš vis dar toks pat krepšinininkas kaip ir prieš 30 metų“, – nostalgiskai kalbėjo treneris. Sportininkas pasakojo, kad būna akimirkų, kai norisi su kamuoliu išbėgti į aikštę.

Buvęs krepšinininkas ir Kauno „Baltų“ komandos direktorius Sergėjus Jovaiša atviravo, kad krepšiniu išsyk, vos pradėjęs žaisti, labai nesusidomėjo. „Penktoje klasėje visus ištįsusius vaikus „varydavo“ į sporto mokyklą. Patekau ir aš. Tuomet viskas buvo įdomu, tai į krepšinį iš pradžių žiūrėjau atmetinai. Kartą mane pasikvietė treneris ir pasakė, kad turiu gabumą ir manęs laukia puiki ateitis, jei tik rimtai sportuosiu. Pasirodo, neklydo“, – šypsojosi sportininkas.

Neatsiejama Lietuvos krepšinio dalis – sirgalių vadas Tomas Balaišis–Sėkla „Valstiečių laikraščiu“ sakė, kad į krepšinį atėjo 1999 metais. „Tuomet mane draugas pakvietė pasižiūrėti „Lietuvos ryto“ rungtynių ir „užsikabinau“. Vėliau pradėjau keliauti su rinktine, tačiau sakyti, kad nuo vystyklų svajoju tapti krepšinininku, negalėčiau. Realiai vertinau savo galimybes. Atsimenu, kaip pjūkliuku išsipjovęs medinį krepšį, mėtydavau teniso kamuoliuką“, – apie save ir krepšinį pasakojo T. Balaišis. Pasak jo, jaunystėje futbolą tekdavo žaisti daug dažniau nei populiariausią Lietuvoje žaidimą.

„Pirmosiose varžybose, kurias mačiau gyvai, žaidė tuometinė Vilniaus „Statyba“, – prisiminimais dalijosi krepšinio sirgalių vadas. „Šiaip domiuosi ir futbolu, ir ledo rituliu. Tiesiog taip sutapo, kad gyvenime krepšinis užima daugiausiai vietos. Krepšinis – ir draugai, ir hobis, ir laisvalaikis“, – apibendrina T. Balaišis.

Nors ir netiesiogiai, bet savo gyvenimą su krepšiniu sieja ir žinomų sportininkų šeimos nariai, kurie yra ištikimiausi krepšinio gerbėjai: jie visuomet palaiko žaidėjus, laimi jie ar pralaimi. „Kai žaidžia tavo vaikas, kuriam krepšinis – visas gyvenimas, gali viską paaukoti – ir pinigus, ir laiką“, – sakė Europos krepšinio čempionate kovojusios Lietuvos rinktinės kapitono Roberto Javtoko mama Alma Javtokienė.

Iš spaudos

Klausimai mokiniui

1. Paaiškinkite mintį: „Krepšinis – ir draugai, ir hobis, ir laisvalaikis.“
2. Papasakokite, kokiomis sporto šakomis domisi jūsų bendraamžiai. Kodėl?
3. Patvirtinkite arba paneikite teiginį: „Krepšinininku gali būti kiekvienas, pradėjęs žaisti vaikystėje.“ Savo nuomonę pagrįskite.

6 bilietas

Užduotis. Perskaitykite tekstą ir apžvelkite jį pagal planą (apie 5 min.). Atsakykite į mokytojo klausimus (apie 5 min.).

Planas

1. Pasakykite teksto temą.
2. Papasakokite, kas rašoma tekste.
3. Pasakykite savo nuomonę apie tekste rašomus dalykus ir ją pagrįskite.

JAUNO MOKYTOJO ATRADIMAI

Jei prieš penkerius metus Donatui Pusliui kas nors būtų pasakęs, jog jis taps mokytoju ir grįš į mokyklą, jis būtų keliasdešimt kartų pasakęs žodį „ne“ ir pasijuokęs. Tačiau praėjo keletas metų ir šis žmogus sąmoningai pasirinko mokytojo kelią.

Mokytojų dienos proga „Bernardinai.lt“ pakalbino Donatą Puslį ir paprašė pasidalyti įspūdziais apie darbą, per pirmąjį mėnesį kilusius sunkumus ir džiaugsmingus atradimus.

Kodėl nusprendėte dalyvauti projekte „Renkuosi mokyti“?

Baigęs istorijos studijas ir įgijęs magistro laipsnį svarsčiau, ką veikti toliau. Suvokiau, jog negalėčiau gyventi be knygų skaitymo, ir paklausiau savęs, kam jas skaitau. Man norėjosi pasidalyti tuo, ką skaičiau, mačiau, išgyvenau. Manau, kad mokykla – tam puikiai tinkama vieta.

Ar galėtumėte įvardyti savo vertybes, kurios paskatino grįžti į mokyklą?

Aš pats knygomis susidomėjau labai vėlai, gal tik kokioje vienuoliktoje klasėje, tačiau jos man nepabodo, negaliu ir nenoriu atsitraukti. Norėčiau, kad bent keli vaikai knygas atrastų anksčiau nei aš, anksčiau susidomėtų pasauliu. Mano pagrindinis tikslas – paskatinti juos suprasti, kaip tas pasaulis sukasi, kokie procesai jame vyksta, atrasti ryšius tarp praeities ir dabarties ir atsakyti į klausimą, kodėl gyvename taip, o ne kitaip.

Aš įsivaizduoju, kad mokytojas vaikui padeda lyg vedlys: jis eina greta ir pataria, kuria gatve geriau eiti, kaip nepakliūti į akligatvį, ar kur rasti tiesesnę kelią.

Žinoma, ir būti su vaikais yra smagu, ypač su mažesniaisiais. Gendrutis Morkūnas savo knygoje buvo gražiai parašęs: „Eidamas per gyvenimą kažkur išmėčiau savo didžiausią turtą – mokėjimą džiaugtis.“ Iš vaikų gali to pasimokyti, nes jie dar maži ir neprarado gebėjimo džiaugtis paprastais dalykais. Jei užsuki pas mažuosius be nuotaikos, atsigausi.

Kaip suprantu, su vaikais mokotės ir pats, atrandate vis naujų ir kitokių pasaulio suvokimo aspektų.

Kaip ir sakiau, mokausi džiaugtis paprastais dalykais. Kita vertus, pažįstu vaikus, nors mūsų karta buvo visai kitokia. Šie vaikai jau „kompiuteriniai“ žmonės, apsiginklavę *iPod'ais*, *iPad'ais*. Be to, gaudami daug informacijos, jie nesugeba atsirinkti, kuo tikėti, o kuo ne, kur pirminis, o kur antrinis šaltinis.

Kas Jus darbe labiausiai džiugina?

Mokiniai. Jei po pamokos išgirsti „ačiū“, pasidaro malonu, supranti, kad ne veltui aušinai burną, ne veltui stengeisi parinkti įdomų tekstą. Nors dar mažai laiko praėjo, tačiau man jau ir dabar rūpi grįžtamasis ryšys. Noriu sužinoti, kaip vaikai jaučiasi mano pamokose, ar jiems įdomu, ar naudinga. Džiaugiuosi, kai mokiniai suvokia, jog mokyti turi ne dėl pažymio.

Pagal Kristiną Urbaitę

Klausimai mokiniui

1. Paaiškinkite mintį: „Mokytojas vaikui – lyg vedlys.“
2. Papasakokite, kokią pamoką vesdamas, jus galėtų sudominti jaunas mokytojas. Kodėl?
3. Patvirtinkite arba paneikite teiginį: „Eidami per gyvenimą išmėtome mokėjimą džiaugtis.“ Savo nuomonę pagrįskite.

7 bilietas

Užduotis. Perskaitykite tekstą ir apžvelkite jį pagal planą (apie 5 min.). Atsakykite į mokytojo klausimus (apie 5 min.).

Planas

1. Pasakykite teksto temą.
2. Papasakokite, kas rašoma tekste.
3. Pasakykite savo nuomonę apie tekste rašomus dalykus ir ją pagrįskite.

ALEKSOTO FUNIKULIERIUS PERGYVENO SAVO KŪRĖJUS

Iki praėjusių metų Kaune veikė du funikulieriai: 1931 m. įrengtas Žaliakalnio keltuvas, kurį eksploatuojanti bendrovė „Kauno liftai“ atnaujino dar prieš kelerius metus, ir Aleksoto funikulierius. Pastarąjį valdanti Kauno troleibusų bendrovė „Autrolis“ užsimojo suremontuoti taip, kaip iki šiol niekas nesiryžo.

„Funikulierius bus atkurtas taip tiksliai, kad Kaunas iš tiesų galės didžiuotis ir rodyti jį miesto svečiams“, – „Gimtajam kraštui“ pasakojo AB „Autrolis“ generalinis direktorius Mindaugas Legas. Jo teigimu, apgailėtinos būklės keltuvui jau seniai reikėjo remonto, nes jis kapitaliai nebuvo remontuotas nuo 1935 m. „Saugumo sumetimais mes jį apskritai sustabdėme“, – pridūrė M. Legas.

Dviejų ekspertizių išvadose teigiama, kad daugiau nei 130 m ilgio funikulieriaus kelio betoniniame pagrinde vietomis žiojėjo 50–70 cm gylio ertmės. Betonas tiesiog neatlaikė klimato poveikio. Tyrinėtojai nustatė, kad lietaus nuotėkų surinkimo sistema neveikė jau kelis dešimtmečius.

Iš pradžių planuojama patobulinti keltuvo kelią, vėliau – vagonėlius ir viršutinį bei žemutinį paviljonus. Šie bus atnaujinti vėliau, nei pradės kursuoti autentiški vagonėliai. Pakeitus betoninį kelio pagrindą, įrengus naują drenažo sistemą bus patiesti bėgiai, kuriais keltuvas vagonėliai kursuos nuo Aleksoto papėdės iki apžvalgos aikštelės, nuo kurios atsiveria kvapą gniaužianti Kauno senamiesčio, bažnyčių ir Aleksoto tilto per Nemuną panorama.

„Visi darbai atliekami prižiūrint Kultūros paveldo departamento ekspertams, todėl ilgiausiai užtrunka įvairiausi derinimai“, – pabrėžė bendrovės, laimėjusios funikulieriaus kapitalinio remonto konkursą, direktoriaus pavaduotojas Arūnas Bulovas.

Visoje Europoje veikia keli šimtai funikulierių, bet Kaune esantieji laikomi vienais seniausių. „Tarpukariu išlikusių keltuvų yra Vengrijoje, Bulgarijoje ir kitose valstybėse, bet kiekvienas jų buvo statomas atsižvelgiant į unikalias vietovės, klimato, funkcionalumo ypatybes. Tokių funikulierių kaip Kaune vargu ar rasite“, – sakė „Restauracijos“ vadovas A. Striūna.

Tarpukariu Aleksoto funikulierius per parą atlikdavo 226 reisus. Tik 1938 m., pavėžinęs 495 tūkst. žmonių, keltuvas išsilaukė savo lėšomis ir net buvo šiek tiek pelningas.

1960 m. funikulierius perkėlė 894 tūkst. keleivių. Ilgainiui norinčiųjų keltis srautas sumažėjo iki 100–150 tūkst. Šiuo požiūriu gerokai pelningesnis yra Žaliakalnio keltuvas, kuriuo kasmet keliasi apie milijoną keleivių.

Abu funikulieriai 2003 m. Vyriausybės sprendimu buvo paskelbti kultūros paminklais, o jiems įamžinti po metų išleisti pašto ženklai.

Architektas Audrys Karalius teigia, kad Žaliakalnio ir Aleksoto funikulieriai seniai yra ne vien tik transporto priemonė. Tai tam tikra sentimentali ir labai aiški mūsų sąsaja su istorija, tarsi nukelianti į kitą laiko juostą ir parodanti, kuo Kaunas skiriasi nuo kitų Lietuvos miestų.

Iš spaudos

Klausimai mokiniui

1. Paaiškinkite mintį: „Aleksoto funikulierius nukelia mus į kitą laiko juostą.“
2. Papasakokite, kokias savo miesto / rajono vietas aprodytumėte iš kitos šalies atvykusiam svečiui. Kodėl?
3. Patvirtinkite arba paneikite teiginį: „Būtina rūpintis kultūros paveldo paminklais, nors tam reikia didelių investicijų.“ Savo nuomonę pagrįskite.

8 bilietas

Užduotis. Perskaitykite tekstą ir apžvelkite jį pagal planą (apie 5 min.). Atsakykite į mokytojo klausimus (apie 5 min.).

Planas

1. Pasakykite teksto temą.
2. Papasakokite, kas rašoma tekste.
3. Pasakykite savo nuomonę apie tekste rašomus dalykus ir ją pagrįskite.

KO GALI IŠMOKYTI KINAS?

Kažkada mokymasis siejosi su keliais įprastais dalykais – skaitymu, rašymu ir skaičiavimu. Vėliau buvo mokoma suvokti istoriją ir jos įtaką šių dienų pasauliui, pažinti gyvenimą per fizinius reiškinius, geografiją, biologiją, filosofiją ir kt.

Šiandien šalia pirmųjų raidžių ir skaičių rikiuojasi ir pirmieji vaizdai. Kaip juos „skaityti“, suprasti, vertinti? Čia į pagalbą ateina kino edukacija, suteikianti jauniems žmonėms įgūdžių kritiškai vertinti supančius vaizdus. Pasirodo, mokyti gali ne tik pedagogai. Mokytis galima ir iš kino. Europos šalyse jau nuo 7-ojo dešimtmečio ieškoma būdų, kaip kino pamokas įtraukti į bendrąsias mokinių ugdymo programas. Lietuvoje šis reiškinys gana naujas, bet pamažu atsiranda vis daugiau iniciatyvų, skatinančių pedagogus į mokymą įtraukti kino filmus.

„Mokausi iš kino“ – tai „Skalvijos“ kino centro ir partnerių surengtas projektas, truksiantis dvejus mokslo metus ir apimsiantis visus šalies miestus. Jo užuomazga buvo 2006–2007 m. rengtas projektas „Kinas mano mokykloje“ (organizatorius „Meno avilys“), mokiniams organizuotos „Kino atostogos“, po visą Lietuvą keliaujantis „Kino busas“ ir kitos edukacinės programos.

Dalyvaudami projekte „Mokausi iš kino“ mokiniai galės žiūrėti kruopščiai atrinktus filmus, kurie mokys jaunas žmones kritiškai vertinti aplinką, skatins pažinti pasaulį ir pačius save. Besidomintiems kino istorija bus rengiamos ekskursijos, o norintiems išbandyti savo jėgas ir prisidėti prie filmo kūrimo bus atvertos kino kūrimo „virtuvės“ durys.

„Bandysime atkreipti dėmesį į tai, kad egzistuoja alternatyva komerciniam kinui, nes norint suvokti mūsų rodomus filmus, reikia tam tikrų kultūrinių gebėjimų. Kinas daug pasako apie visuomenę ir laiką, kuriame gyvename, todėl labai svarbu ne tik vaizdai, bet ir tai, kaip į juos reaguojama salėje. Po peržiūrų visada vyks diskusijos, kuriose kino ekspertai arba pedagogai kartu su mokiniais analizuos tai, ką matė ekrane“, – teigė projekto organizatorė Vilma Levickaitė.

Projektas „Mokausi iš kino“ pasiūlys ir edukacinę programą mokytojams, kurie mokysis analizuoti, interpretuoti kino filmus ir įgytas žinias panaudoti ugdymo procese.

Šio dvejų mokslo metų trukmės projekto organizatoriai įsitikinę – kinas padės pedagogams pamokų medžiagą pateikti įdomiau, mokiniams artimu, priimtiniu būdu. „Taip bus lengviau pasiekti mokinių protą ir širdį, – teigė Švietimo ir mokslo ministro patarėjas Gytautas Damijonaitis. Be to, juk tai stiprus meno impulsas, nes kartu su filmais į mokyklas atvyks garsūs poetai, rašytojai, kultūros veikėjai, su kuriais mokiniai galės pabendrauti.“

Kinas išmoko daug ko – matyti, žiūrėti, jausti, rodyti jausmus ir juos analizuoti, suvokti tikrovę ir save – jos dalį. Taigi kinas – įtaigus mokytojas.

Iš spaudos

Klausimai mokiniui

1. Paaiškinkite mintį: „Kinas daug pasako apie visuomenę ir laikmetį, kuriame gyvename.“
2. Papasakokite, ko klaustumėte, jei į jūsų mokyklą atvyktų žinomi kino režisieriai ir rašytojai. Kodėl?
3. Patvirtinkite arba paneikite teiginį: „Kinas – įtaigus mokytojas.“

9 bilietas

Užduotis. Perskaitykite tekstą ir apžvelkite jį pagal planą (apie 5 min.). Atsakykite į mokytojo klausimus (apie 5 min.).

Planas

1. Pasakykite teksto temą.
2. Papasakokite, kas rašoma tekste.
3. Pasakykite savo nuomonę apie tekste rašomus dalykus ir ją pagrįskite.

MOLIS IŠMOKĖ NUSIRAMINTI

Tūkstantmečius gyvuojančio juodosios keramikos amatininkė Eglė Paukštienė netiki, kad ateis diena, kai ji jausis tikra šios srities žinovė. Juodosios keramikos galima mokytis visą gyvenimą. Moteris moliui labiausiai dėkinga už tai, kad šis išmokė ją būti vieną, tik su savimi.

Su moliu E. Paukštienė susipažino prieš 20 metų, paraginta vyro. Iki tol ji daug metų dirbo Vilniaus universiteto leidykloje, kur redagavo knygų tekstus. „Artėjant darbo dvidešimtmečiui ėmiau ilgėtis kitokios veiklos. Supratau, kad nenoriu visą gyvenimą dirbti to paties darbo“, – pirmąsias mintis keisti veiklą prisiminė menininkė. Apsispręsti padėjo ir vyras. Jis vis kalbino žmoną išbandyti jėgas juodosios keramikos srityje, kurioje ir pats dirbo.

Eglė puikiai prisimena savo pirmuosius kūrinius – dubenis. „Juodosios keramikos klasika ir yra dubenys ir ąsočiai. Juos gamino jau senų senovėje“, – sakė moteris. Tokie indai yra ekologiški ir itin tinka maistui laikyti. Jiems būdingos tokios savybės, kurių neturi kiti indai: juose ilgai nerūgsta pienas, vanduo ilgiau išlieka šviežias, o medus nekietėja.

Šiandien menininkė kuria ne tik praktiškus molio dirbinius – dubenis, lėkštes, vazas, – bet ir įvairaus dydžio skulptūras, papuošalus. Dirbti su moliu nelengva. Jis ilgai nepasiduoda kūrėjo rankoms, bet yra labai plastiškas ir „gyvas“. Iš jo galima padaryti viską, tačiau jei nors kiek suklysi, darbas nueis šuniui ant uodegos.

Moteris teigė, kad juodosios keramikos gerbėjų atsiranda vis daugiau, ir tai jos nestebina. „Šiandien pasiūla tokia didelė, kad žmogus nebežino, ką rinktis. Jis pavargo nuo spalvų, kičo, įvairovės. Kaip ir visose kitose srityse, taip ir šioje, žmogus gręžiasi į natūralų, paprastą, bet gražų daiktą“, – pasakojo E. Paukštienė.

Tiesa, juodoji keramika Lietuvoje dar daug kam neįprasta. Žmonės nežino, kad jau senų senovėje lietuvių dirbtuvėse bent pusė dirbinių buvo būtent juodojo molio.

Juodoji keramika Lietuvoje atsirado priešistoriniais laikais. Puodžiai aukštoje temperatūroje ypatingu būdu ištraukdavo molyje esančią geležį, kuri plonu, vandeniui nelaidžiu sluoksniu padengdavo molio dirbinį, suteikdama jam taurų metalinį atspalvį. Ši technologija, senovėje išplitusi visame pasaulyje, amžiams bėgant buvo užmiršta, išskyrus Lietuvą ir dar keletą šalių. Pirmajame tūkstantmetyje Lietuvos ir Prūsijos teritorijoje minėta technologija buvo degamos apeiginės laidojimo urnos. Po Antrojo pasaulinio karo Lietuva išlaikė juodosios keramikos tradiciją, o Europoje ji visai išnyko.

E. Paukštienė kartu su vyru priklauso Vilniaus dailių amatų asociacijai, dalyvauja įvairiuose projektuose. Mokydami žmones lipdyti, jie teigė pastebėję, kad tokia veikla lavina fantaziją, padeda atsiskleisti gebėjimams, ugdo pasitikėjimą savimi.

Pagal Eglę Valionienę

Klausimai mokiniui

1. Paaiškinkite mintį: „Molis išmokė pabūti su savimi.“
2. Papasakokite, kokia veikla teikia jums ramybę. Kodėl?
3. Patvirtinkite arba paneikite teiginį: „Yra meno sričių, kurios vis dar nepopuliarios Lietuvoje.“ Savo nuomonę pagrįskite.

10 bilietas

Užduotis. Perskaitykite tekstą ir apžvelkite jį pagal planą (apie 5 min.). Atsakykite į mokytojo klausimus (apie 5 min.).

Planas

1. Pasakykite teksto temą.
2. Papasakokite, kas rašoma tekste.
3. Pasakykite savo nuomonę apie tekste rašomus dalykus ir ją pagrįskite.

„TRAUKA ŽIRGAMS NUGALĖJO“

Nepaaiškinamą trauką žirgams Jolanta Sadovskienė pajuto dar vaikystėje, kai visais įmanomais būdais bandė išsilaikyti ant darbinio arklio. Savo gyvenimo be šių gyvūnų ji neįsivaizduoja ir šiandien. Tačiau moteris pripažįsta, kad poreikiai pasikeitė. Anksčiau jai rūpėjo tik jos pačios santykis su žirgu, o dabar žirgyno savininkė nori, kad šiuos jausmus patirtų kuo daugiau žmonių.

Vienuolika žirgų netoli Vilniaus prižiūrinti J. Sadovskienė mano, kad lietuvių meilė šiam gyvuliui tęsiasi dar nuo mūsų protėvių laikų. Glaudžiai su ristūnais buvo susijęs ir moters tėvas. Širvintose gyvenęs vyras dažnai padėdavo garsiam to meto ristūnų lenktynininkui Pranui Navalinskui. Žinoma, kartu su savimi jis visada pasiimdavo mažametę dukrelę Jolantą. „Pamenu, kaip važiuodama vis dairydavausi, kada pamatysiu tuos gražuolius žirgus. Norėjau kuo daugiau laiko praleisti šalia jų“, – vaikystės prisiminimais dalijosi moteris.

Vėliau žirgus Jolanta primiršo. Atsikraustė į Vilnių, pradėjo dirbti finansininke. Tačiau meilė žirgams niekur nedingo. Kiek įsitvirtinusi sostinėje, nusprendė išmokti jodinėti. Užsukusi į šalia miesto esantį žirgyną nuo pat pirmos dienos tapo nuolatine jo lankytoja. „Eidavau jodinėti kiekvieną dieną. Jau tada tai buvo nepigi pramoga, todėl teko daug ko atsisakyti. Pamatęs tokį mano atkaklumą, žirgyno savininkas pasiūlė nusipirkti mėnesio abonementą. Aš iš karto nusipirkau du“, – juokėsi moteris.

Neilgai trukus J. Sadovskienė įsigijo vieną žirgą, paskui antrą ir trečią. Derinti darbą su pomėgiu tapo per sudėtinga. „Skaičiuodavau minutes, kada galėsiu važiuoti į žirgyną. Trauka žirgams buvo svarbesnė už darbą“, – lūžį prisimena žirgyno savininkė.

Suvokusi, kad savo ateitį nori sieti tik su žirgais, moteris ryžosi permainingoms. Gyvulių išlaikymas kainavo brangiai, todėl ji išvažiavo padirbėti į užsienį. Po pusę metų praleido Danijoje ir Vokietijoje, kur dirbo eržilų trenere ir įgijo labai vertingos patirties.

Grįžusi į Lietuvą J. Sadovskienė įsidarbino žirgų trenere tame pačiame žirgyne, kuriame pradėjo jodinėti. Vėliau tapo jo vadove, o paskui įkūrė ir savo žirgyną. Moters pomėgis, virtęs nuolatine ir svarbiausia gyvenimo veikla, jai suteikia labai daug teigiamų emocijų.

Bendravimas su žirgais išties naudingas žmogui. Šie grakštūs ir protingi gyvuliai iš karto pajunta žmogaus elgesį ir nuotaikas, atvirai į tai reaguoja. Žirgų reakcija padeda suprasti, kaip bendraujame, kokios mūsų emocijos, veiksmai ir elgesys.

Sakoma, kad jei randi mėgstamą darbą, dirbti nebereikia. Panašiai jaučiasi ir J. Sadovskienė. Materialus atlygis jai niekada nebuvo svarbiausias tikslas. „Jaučiu atlygį, kai matau, kad žmonės išgyvena tokius pojūčius, kurių anksčiau nėra jutę. Dėl to verta stengtis“, – tikino moteris.

Pagal Eglę Valionienę

Klausimai mokiniui

1. Paaiškinkite mintį: „Jei randi mėgstamą darbą, tai dirbti nebereikia.“
2. Papasakokite, kokį darbą atliekantį save įsivaizduojate jūs. Kodėl?
3. Patvirtinkite arba paneikite teiginį: „Geriausias atlygis už darbą – pinigai.“ Savo nuomonę pagrįskite.

KALBĖJIMO VERTINIMO INSTRUKCIJA

Kriterijus	Taškai	Aprašymas
I. Užduoties, temos, klausimų suvokimas, komunikacinis tikslingumas	7	Užduotis suprasta ir atlikta tiksliai, savarankiškai, be papildomų paaiškinimų.
	4	Užduotis suprasta ir atlikta gerai, bet nevisiškai savarankiškai. Prireikė kelių papildomų paaiškinimų ar priminimų.
	2	Užduotis atlikta patenkinamai. Kartais nukrypstama nuo temos, nepaisoma adresato. Prireikė nemažai paaiškinimų ar priminimų.
	0	Užduotis be paaiškinimų nesuprasta. Suteikus paramą, nesugebėta atlikti.
II. Kalbėjimo sklandumas, rišlumas, išsamumas	5	Kalbama sklandžiai, rišliai, išsamiai.
	3	Kalbama gana sklandžiai, pakankamai rišliai, tačiau nepakankamai išsamiai (per trumpai).
	1	Kalbama pernelyg trumpai, nesklaidžiai, vartojama nemotyvuotų įterpinių, daroma daug pauzių.
	0	Kalbama labai trumpai, nesklaidžiai, nerišliai. Beveik nesugebama sieti sakinių, dažnos nepagrįstos pauzės.
III. Gramatikos ir žodyno taisyklingumas, tinkamumas	8	Gramatika ir žodynas atitinka bendrinės kalbos normas. Pasitaiko vienas kitas trūkumas.
	5	Gramatika ir žodynas vartojami pakankamai taisyklingai, tinkamai.
	2	Gramatika ir žodynas dažnai vartojami netinkamai, netaisyklingai, tačiau daromos klaidos netrukdo suprasti teksto.
	0	Daroma labai daug gramatikos ir žodyno klaidų, jos trukdo suprasti tekstą.
IV. Tarties, kirčiavimo ir intonacijos taisyklingumas	5	Tartis, kirčiavimas ir intonavimas atitinka bendrinės kalbos normas. Pasitaiko vienas kitas trūkumas.
	3	Tartis ir kirčiavimas, intonavimas iš esmės atitinka bendrinės kalbos normas. Daroma po keletą tarties ir kirčiavimo klaidų. Intonavimas pakankamai taisyklingas.
	1	Stengiamasi kalbėti taisyklingai, tačiau daroma nemažai tarties ir kirčiavimo klaidų.
	0	Daroma labai daug tarties, kirčiavimo ir intonavimo klaidų. Jos trukdo ir trukdo suprasti tekstą.
Taškų suma	25	